

6.11 Občanská výchova

6.11.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Charakteristika vzdělávací oblasti

Obsahové vymezení předmětu:

Vyučovací předmět Občanská výchova vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost, vzdělávacího oboru Výchova k občanství v RVP ZV. Zároveň však Občanská výchova v omezené míře integruje témata i dalších vzdělávacích oborů - Člověk a jeho svět, Člověk a příroda, Umění a kultura, Člověk a zdraví, Člověk a svět práce. Tematické okruhy Občanské výchovy se také prolínají s průřezovými tématy – Osobností a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova.

Občanská výchova má za cíl formovat žáky v kompetentní občany České republiky, integrované Evropy a také jedince myslící a jednající v globálních souvislostech. K tomuto účelu slouží koncepce Globálního rozvojového vzdělávání a s ním i Cíle udržitelného rozvoje (do r. 2030). Hodiny jsou tak pravidelně inspirovány rozličnou metodikou GRV, videolekcemi Jeden svět na školách a dalšími podpůrnými materiály, které zohledňují současné aspekty světa.

Kompetentní občan je znalý svých práv a povinností, s jejich upevňováním je nutno začínat v okruhu pro žáky dobře známém, a tím je rodina. Při uplatňování svých práv a povinností musí žáci využívat principů tolerance. Proto je nedílnou součástí vyučovacího předmětu prevence rasistických, xenofobií a extrémistických názorů.

Občanská výchova rozvíjí schopnosti kritického myšlení, praktického využití získaných poznatků, schopnost argumentace, úspěšného vedení dialogu a diskuse. Cílem je uvědomění si vlastní identity a neopakovatelnosti, její prosazování ve společnosti v souladu s principy asertivního chování.

Součástí jednotlivých vyučovacích hodin občanské výchovy jsou tematicky zaměřené interaktivní hry, videoprojekce, diskuse, projekty apod.

Časové vymezení předmětu:

Týdenní časová dotace:

- Prima: 1 hodina
- Sekunda: 1 hodina
- Tercie: 1 hodina
- Kvarta: 1 hodina

Organizační vymezení předmětu:

Výuka je organizována ve třídách, popřípadě mimo školu v rámci exkurzí a návštěv městského úřadu, historického centra města a jednotlivých památek, knihovny, soudu, speciálních zařízení apod. Ve vyučovací hodině je využito frontálního vyučování, práce ve skupinách, párového učení, diskusí, simulačních her, aktivizačních metod výuky. Důležitou součástí výuky je využití digitálních technologií vyučujícími i žáky.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

- žák s pomocí učitele objevuje a rozvíjí svůj specifický způsob učení, propojuje informace nejen z předmětu Občanská výchova, ale i ostatních oborů, aktivně

vyhledává informace např. v textu, na internetu, vyvozuje z nich obecnější názory a vytváří si světonázor

Kompetence k řešení problémů

- žák umí kriticky posoudit a analyzovat problém, najít vhodné a nejefektivnější řešení vlastními nápady nebo na základě týmové spolupráce k posilování kompetence k řešení problému učitel aplikuje interaktivní hry, simulační hry, brainstorming, diskuse, debaty, aktivity s využitím multimediální techniky

Kompetence komunikativní

- učitel pracuje se žáky ve skupinách, z pozice moderátora je vede k výstižnému vyjadřování a dodržování pravidel slušného chování v rámci diskusí a debat, toleranci a naslouchání, zdůrazňuje nutnost komunikace mezi lidmi v průběhu celého života rodinného, pracovního, občanského...
- učitel upozorňuje na nebezpečí anonymní komunikace, zejména prostřednictvím internetu, její negativní právní, zdravotní důsledky

Kompetence sociální a personální

- prostřednictvím jednotlivých témat Občanské výchovy, organizačních forem výuky a vyučovacích metod žáci poznávají vlastní osobnost, své pozitivní a negativní vlastnosti, dokáží je popsat a zhodnotit, přijímají názory okolí, snaží se své špatné stránky osobnosti potlačovat a dobré rozvíjet
- žáci poznávají nejen sami sebe, ale i druhé, dokáží objektivně posuzovat chování a jednání ostatních lidí, jsou ochotni podílet se na rozvoji druhých a tím zaujímat svůj celkový pozitivní postoj k lidem a své roli ve společnosti

Kompetence občanské

- učitel rozvíjí u žáků atributy kompetentního občana, občana znalého svých práv a povinností, vede žáky k pozitivnímu postoji ke společnosti, politice a k budoucí plné participaci na občanském, politickém životě
- učitel vede žáky k udržování a rozvíjení národních hodnot a tradic, zvyků a obyčejů v rámci regionu, vlastenectví a patriotismu

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k odpovědnému přístupu k práci, k přípravě, realizaci a zhodnocení svých pracovních postupů a výsledků
- učitel pomáhá v profesní orientaci žáků a důsledné přípravě na budoucí pracovní život

Kompetence digitální

- učitel využívá digitálních technologií při výuce (například prezentace, interaktivní webové prostředí, digitální formu testů) a vede žáky k využívání digitálních technologií s cílem pracovat efektivně a eticky
- žák využívá digitální zařízení pro získání informací (internet), jejich zpracování (ukládání a úprava digitálního obsahu – například MS Word, Powerpoint aj.) a prezentaci (referát) při dodržení autorských práv (citace digitálních zdrojů), dalších právních norem a pravidel bezpečnosti

6.11.2 Tematické okruhy

Vyučovací předmět: **Občanská výchova**

Ročník: **prima**

Očekávané výstupy	Obsah učiva	TO PT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ žák s pomocí využití digitálních technologií vyhledá významné dny a státní svátky v roce pojící se s naší zemí, uvědomuje si jejich významu pro společnost ▪ si je vědom významu a vlivu přírody na fungování lidské populace (společnosti), vede diskusi nad možnostmi ochrany životního prostředí ▪ popíše význam a spojitost času s tvorbou společenských dějin a jejich uspořádáním 	<p>Člověk a čas</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Čas ▪ Cyklus přírody ▪ Kalendář a svátky 	<p>VDO:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Občan, občanská společnost a stát <p>VMEG:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Jsme Evropané <p>MUV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kulturní diference <p>EV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Lidské aktivity a problémy životního prostředí <p>GRV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Životní prostředí a jeho ochrana ▪ Zdraví obyvatel a kvalitní život
<ul style="list-style-type: none"> ▪ žáci vysvětlí význam domova ▪ objasní demokratické principy fungování obce ▪ uvedou základní fakta o své obci vyhledaná na základě práce s internetem ▪ rozlišují projevy vlastenectví od projevů nacionalismu ▪ objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání ▪ diskutují nad významnými osobnostmi a místy českých zemí ▪ objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů ▪ vyjmenují československé a české prezidenty, vedou diskusi nad aktuální hlavou státu 	<p>Naše vlast, domov</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Místo, kde žijeme ▪ Symboly naší země ▪ Vlastenectví a nacionalismus ▪ Významné osobnosti naší země ▪ Významná místa naší země ▪ Kraje, obce a jejich zřízení 	<p>OSV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Mezilidské vztahy <p>VDO:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Občan, občanská společnost a stát ▪ Formy participace občanů v politickém životě ▪ Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování <p>MUV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Lidské vztahy <p>EV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ekosystémy ▪ Lidské aktivity a problémy životního prostředí ▪ Vztah člověka k prostředí <p>GRV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Demokracie a dobré vládnutí

Očekávané výstupy	Obsah učiva	TO PT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ žáci se orientují v typech škol a stupních vzdělávání v České republice ▪ vyhledají školní řád své školy na internetu a objasní potřebu nejdůležitějších práv a povinností v něm uvedených; uplatňují vhodné způsoby chování a komunikace, rozlišují projevy nepřiměřeného chování a porušování norem ▪ vytvoří třídní řád na základě týmové práce a dodržují jeho zásady ▪ uvedou základní fakta o své škole na základě práce s internetem ▪ objasní souvislost principů správného učení s úspěšným studiem a principy uplatňuje v praxi ▪ vysvětlí rozdíly ve studijních metodách, určí se jako učební typ a využívá svého poznání v praxi 	<p>Naše škola</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Systém našeho školství ▪ Školní řád, život v naší škole ▪ Učení se - studijní principy a metody 	<p>OSV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozvoj schopností poznávání ▪ Sebepoznání a sebepojetí ▪ Seberegulace a sebeorganizace ▪ Kreativita ▪ Poznávání lidí ▪ Mezilidské vztahy ▪ Komunikace ▪ Kooperace a kompetice ▪ Řešení problémů a rozhodovací dovednosti ▪ Hodnoty, postoje, praktická etika <p>VDO:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Občanská společnost a škola <p>MUV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Lidské vztahy <p>GRV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kvalitní vzdělání

Očekávané výstupy	Obsah učiva	TO PT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ žáci objasní základní funkce rodiny, orientují se v příbuzenských vztazích a vytvoří si vlastní rodokmen ▪ rozpoznávají hodnoty lásky a vztahů mezi lidmi; zhodnotí závažnost možných konfliktů v rodině a navrhnou jejich možná řešení ▪ rozlišují formy uzavření sňatku, uvedou podmínky vzniku manželství a jejich formy, vysvětlí registrované partnerství ▪ jsou si vědomi zásadního vlivu rodiny na rozvoj osobnosti dítěte ▪ objasní funkci systémů náhradní rodinné péče, ústavní péče, alternativní péče o děti ▪ rozlišují možnosti bezprostřední pomoci i pomoci lidem na dálku; uvedou místně působící charitativní (humanitární) organizace na základě práce s internetem ▪ je si je vědom významu schopnosti tolerance vůči odlišnostem v rámci společnosti ▪ dokáže rozeznat projevy rasismu, zaujímá vůči němu odmítavé stanovisko 	<p>Mezilidské vztahy</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Rodina a příbuzenské vztahy ▪ Uzavření sňatku a manželství ▪ Náhradní péče o děti ▪ Neziskové a humanitární organizace ▪ Tolerance a respekt k jinakosti ▪ Projevy rasismu 	<p>OSV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Sebepoznání a sebepojetí ▪ Kreativita ▪ Poznávání lidí ▪ Mezilidské vztahy ▪ Komunikace ▪ Kooperace a kompetice ▪ Řešení problémů a rozhodovací dovednosti ▪ Hodnoty, postoje, praktická etika <p>MUV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Lidské vztahy ▪ Princip sociálního smíru a solidarity ▪ Kulturní diference ▪ Etnický původ ▪ Multikulturalita ▪ Princip sociálního smíru a solidarity <p>GRV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Humanitární pomoc a rozvojová spolupráce ▪ Mír, nenásilí, spravedlnost a odpovědné instituce ▪ Rovné příležitosti a respekt k jinakosti

Očekávané výstupy	Obsah učiva	TO PT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ žák vyjmenuje a stručně charakterizuje jednotlivé aspekty, projevy vandalismu, je si vědom negativních dopadů tohoto jednání ▪ si je vědom lokálních problémů souvisejících s ochranou životního prostředí, navrhuje jejich možná řešení ▪ uplatňují vhodné způsoby verbální a neverbální komunikace v různých situacích ▪ objasní význam spolupráce v rámci projektů, komunitních akcí vedoucích ke zlepšení místního klimatu 	<p>Sociální chování</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Vandalismus ▪ Ochrana životního prostředí ▪ Komunikace a řešení konfliktních situací ▪ Význam spolupráce 	<p>OSV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Mezilidské vztahy ▪ Komunikace <p>MUV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kulturní diference ▪ Lidské vztahy ▪ Etnický původ ▪ Multikulturalita ▪ Princip sociálního smíru a solidarity <p>MEV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení <p>GRV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Zdraví obyvatel a kvalitní život

Očekávané výstupy	Obsah učiva	TO PT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vysvětlí význam lidských práv; rozpoznává netolerantní projevy v chování lidí ▪ kriticky hodnotí a vhodně korigují chování a jednání své i svého okolí v souvislosti s agresí ▪ objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí ▪ vysvětlí způsoby řešení krizových situací prostřednictvím linky pomoci ▪ objasní základní pravidla první pomoci při zástavě dechu a vnějším krvácení a přivolání pomoci 	<p>Základy práva, osobní bezpečí</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Základní lidská práva a oblasti lidských práv ▪ Šikana, konflikty a krizové situace ▪ Dětská krizová centra, linky pomoci ▪ První pomoc 	<p>OSV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Sebepoznání a sebepojetí ▪ Seberegulace a sebeorganizace ▪ Psychohygiena ▪ Kreativita ▪ Mezilidské vztahy ▪ Komunikace ▪ Kooperace a kompetice ▪ Řešení problémů a rozhodovací dovednosti ▪ Hodnoty, postoje, praktická etika <p>GRV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Základní lidská práva ▪ Dětská práva ▪ Práva menšin

Vyučovací předmět: **Občanská výchova**

Ročník: **sekunda**

Očekávané výstupy	Obsah učiva	TO PT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ žáci na příkladech objasní nezbytnost začlenění jedince do lidské společnosti pro jeho vývoj; převypráví některý příběh vlčích dětí vyhledaný na základě práce s internetem ▪ charakterizují své pozice a role ve společenských skupinách ▪ objasní vliv zprostředkovatelů socializace na jedince v průběhu jeho života ▪ vysvětlí důležitost úspěšné komunikace mezi lidmi ve společnosti	Člověk ve společnosti <ul style="list-style-type: none"> ▪ Život člověka ve společnosti, vlčí děti ▪ Společenské skupiny ▪ Vliv rodiny na jedince ▪ Vliv školy, spolužáků, vrstevníků ▪ Komunikace mezi lidmi	OSV <ul style="list-style-type: none"> ▪ Sebepoznání a sebepojetí ▪ Kreativita ▪ Poznávání lidí ▪ Mezilidské vztahy ▪ Komunikace ▪ Kooperace a kompetice ▪ Řešení problémů a rozhodovací dovednosti ▪ Hodnoty, postoje, praktická etika MUV: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kulturní diference ▪ Lidské vztahy

Očekávané výstupy	Obsah učiva	TO PT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ žáci vysvětlí pojem kultura a vyjmenují kulturní instituce ve své obci a v Olomouci, vyhledají a shrnou informace o programu místních a krajských kulturních institucí na základě práce s internetem ▪ na příkladech objasní různorodost kultur, její projevy a následky pro prolínání jednotlivých kultur; uplatňují principy multikulturní společnosti ▪ uvedou příklady masmédií a vysvětlí jejich vliv; kriticky přistupují k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí ▪ uvedou informace o náboženských společnostech v České republice na základě práce s internetem ▪ vysvětlí na příkladech možná nebezpečí náboženských sekt ▪ shrnou zásady společenského chování a uplatňují je v praxi ▪ objasní význam ochrany přírodního a kulturního bohatství, uvedou jejich příklady z Olomouckého kraje a Uničova na základě práce s internetem 	<p>Kultura</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kultura, kulturní instituce a umění ▪ Masmédia a masová kultura, multikulturní společnost ▪ Víra a náboženství ▪ Nebezpečí náboženských sekt ▪ Zásady společenského chování ▪ Přírodní a kulturní bohatství a jejich ochrana 	<p>OSV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kreativita ▪ Poznávání lidí ▪ Mezilidské vztahy ▪ Komunikace ▪ Kooperace a kompetice ▪ Hodnoty, postoje, praktická etika <p>VMEG:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Evropa a svět nás zajímá ▪ Jsme Evropané <p>MUV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kulturní diference ▪ Lidské vztahy ▪ Etnický původ ▪ Multikulturalita ▪ Princip sociálního smíru a solidarity <p>EV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ekosystémy ▪ Základní podmínky života ▪ Lidské aktivity a problémy životního prostředí <p>MEV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení ▪ Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality ▪ Vnímání autora mediálních sdělení ▪ Fungování a vliv médií ve společnosti <p>GRV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Životní prostředí a jeho ochrana ▪ Odpovědné instituce

Očekávané výstupy	Obsah učiva	TO PT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ žáci objasní pyramidu potřeb, chápou souvislost mezi lidskými potřebami a pořízováním majetku ▪ rozlišují druhy majetku, chápou instituci vlastnictví a nutnost jeho právní ochrany 	<p>Majetek</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Naše potřeby ▪ Majetek a vlastnictví 	<p>OSV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Sebepoznání a sebepojetí ▪ Seberegulace a sebeorganizace ▪ Řešení problémů a rozhodovací dovednosti ▪ Hodnoty, postoje, praktická etika <p>VDO:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Občan, občanská společnost a stát <p>GRV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Odpovědná výroba a spotřeba ▪ Udržitelné využívání zdrojů a energií
<ul style="list-style-type: none"> ▪ žáci shrnou způsoby nabytí státního občanství ČR ▪ rozlišují základní způsoby vlády a formy státu a na příkladech porovnají jejich znaky ▪ objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů ▪ vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvedou příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů 	<p>Řízení společnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Stát, státní příslušnost, formy státu ▪ Demokracie ▪ Volby ▪ Začlenění do veřejného života 	<p>OSV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Mezilidské vztahy <p>VDO:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Občan, občanská společnost a stát ▪ Formy participace občanů v politickém životě ▪ Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování <p>MUV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Lidské vztahy <p>MEV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení <p>GRV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Demokracie a dobré vládnutí

Očekávané výstupy	Obsah učiva	TO PT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ žáci charakterizují EU, NATO, OSN, znají české verze jejich webových stránek ▪ pojmají evropskou integraci v historickém kontextu, vnímají evropanství ▪ rozlišují princip kolektivní bezpečnosti a princip kolektivní obrany ▪ popíší vliv začlenění ČR do mezinárodních organizací na každodenní život občanů ▪ shrnou mimořádné události v ČR během několika posledních let a uvedou jejich vliv na každodenní život občanů ▪ rozlišují národní menšiny ČR dle posledního sčítání obyvatelstva na základě práce s internetem ▪ objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektují kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí,, zaujmají tolerantní postoje k menšinám ▪ rozpoznávají netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujmají aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti ▪ kriticky hodnotí a vhodně korigují chování a jednání své i svého okolí v souvislosti s agresí ▪ dodržují zásady 	<p>Svět kolem nás</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Spolupráce mezi zeměmi Evropy ▪ Mezinárodní organizace ▪ Ochrana obyvatel za mimořádných událostí ▪ Tolerance k národním menšinám ▪ Vrstevníci a násilí, agresori a oběti ▪ Bezpečné sportování 	<p>OSV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Sebepoznání a sebezpečí ▪ Seberegulace a sebeorganizace ▪ Psychohygiena ▪ Kreativita ▪ Poznávání lidí ▪ Mezilidské vztahy ▪ Komunikace ▪ Kooperace a kompetice ▪ Řešení problémů a rozhodovací dovednosti ▪ Hodnoty, postoje, praktická etika <p>VMEG:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Evropa a svět nás zajímá ▪ Objevujeme Evropu a svět ▪ Jsme Evropané <p>MUV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kulturní diference ▪ Lidské vztahy ▪ Etnický původ ▪ Multikulturalita ▪ Princip sociálního smíru a solidarity <p>MEV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení <p>GRV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Aktéři mezinárodní, rozvojové spolupráce ▪ Světový obchod a jeho vliv na rozvoj ▪ Mezinárodní instituce a jejich role v rozvoji světa ▪ Rovné příležitosti a respekt k jinakosti

bezpečného sportování		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Žáci uvedou základní lidská práva a lidskoprávní dokumenty ▪ uvědomují si porušování svobod ve světě a tento fakt porovnávají se situací v ČR ▪ rozlišují vnitřní a vnější svobodu, formální a neformální autoritu ▪ chápou význam morálních norem a jednájí na základě principu „<i>Co nechceš sám, nečiň jiným.</i>“ ▪ objasní morální a nemorální jednání na příkladech z mediálního zpravodajství či filmu ▪ uplatňují principy tolerance, slušného chování a sounáležitosti a aktivně vystupují proti jejich porušování 	<p>Lidská práva</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Lidská práva v dokumentech ▪ Rovnost a nerovnost ▪ Svoboda a autorita ▪ Morálka a mravnost ▪ Všeobecná deklarace lidských práv 	<p>OSV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Poznávání lidí ▪ Mezilidské vztahy ▪ Komunikace ▪ Kooperace a kompetice ▪ Řešení problémů a rozhodovací dovednosti ▪ Hodnoty, postoje, praktická etika <p>VDO:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Občan, občanská společnost a stát ▪ Principy demokracie jako formy vlády a způsobu <p>VMEG:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Jsme Evropané <p>MUV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kulturní diference ▪ Lidské vztahy ▪ Etnický původ ▪ Multikulturalita ▪ Princip sociálního smíru a solidarity <p>GRV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Základní lidská práva v dokumentech ▪ Rovnost pohlaví

Očekávané výstupy	Obsah učiva	TO PT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ žáci si chápou pojem osobnost, uvědomují si specifika vývojových fází člověka a individualitu každé lidské osobnosti ▪ objasní, jak mohou realističtější poznání a hodnocení vlastních osobností a potenciálu pozitivně ovlivnit jejich rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu jejich životů ▪ posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek ▪ kriticky hodnotí a vhodně korigují své chování a jednání ▪ popíší, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru ▪ charakterizují se na základě principů sebepoznání; popíší, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru 	<p>Osobnost člověka</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Vývoj osobnosti ▪ Puberta a dospívání ▪ Sebepojetí ▪ Vlohy, schopnosti a dovednosti ▪ Inteligence ▪ Temperament a charakter 	<p>OSV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozvoj schopností poznávání ▪ Sebepoznání a sebepojetí ▪ Seberegulace a sebeorganizace ▪ Kreativita ▪ Poznávání lidí ▪ Mezilidské vztahy ▪ Komunikace ▪ Kooperace a kompetice ▪ Řešení problémů a rozhodovací dovednosti ▪ Hodnoty, postoje, praktická etika <p>MUV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Lidské vztahy

Očekávané výstupy	Obsah učiva	TO PT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ žáci odlišují smyslové vnímání od sociálního a uvědomují si možnosti chyb při vnímání ▪ odlišují vnímání od paměťových a fantazijních představ ▪ uvědomují si vztah mezi myšlením a řečí, objasní různorodosti myšlenkových operací a umí je využívat v praxi ▪ znají hodnotu paměti i zapomínání a uvědomují si jejich bezprostřední vztah k učení, které chápou jako celoživotní proces ▪ chápou důležitost porozumění svým citům i citům druhých lidí a pozitivních citových vazeb k druhým lidem 	<p>Psychologie</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Vnímání a vjem ▪ Představivost, paměťové a fantazijní představy ▪ Myšlení a řeč ▪ Paměť, pozornost ▪ Učení ▪ City 	<p>OSV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozvoj schopností poznávání ▪ Sebepoznání a sebepojetí ▪ Seberegulace a sebeorganizace ▪ Psychohygiena ▪ Kreativita ▪ Poznávání lidí ▪ Mezilidské vztahy ▪ Komunikace ▪ Řešení problémů a rozhodovací dovednosti ▪ Hodnoty, postoje, praktická etika <p>MUV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Lidské vztahy ▪ Multikulturalita

Očekávané výstupy	Obsah učiva	TO PT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ žáci objasní asertivní techniky a využívají je v praxi ▪ kriticky hodnotí a vhodně korigují své chování a jednání (minimalizují agresivitu i submisivitu) ▪ uplatňují vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích ▪ objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektují kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám ▪ uvědomují si nebezpečí stresu, na příkladech uvedou základní podoby boje se stresem, znají principy zdravého životního stylu ▪ objasní vnitřní a vnější konflikty na příkladech 	<p>Mezilidské vztahy</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Asertivita ▪ Stres ▪ Konflikty 	<p>OSV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Sebepoznání a sebepojetí ▪ Seberegulace a sebeorganizace ▪ Psychohygiena ▪ Kreativita ▪ Poznávání lidí ▪ Mezilidské vztahy ▪ Komunikace ▪ Kooperace a kompetice ▪ Řešení problémů a rozhodovací dovednosti ▪ Hodnoty, postoje, praktická etika <p>MUV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kulturní diference ▪ Lidské vztahy ▪ Etnický původ ▪ Multikulturalita ▪ Princip sociálního smíru a solidarity <p>GRV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Rovné příležitosti a respekt k jinakosti ▪ Mír, nenásilí a spravedlnost

Očekávané výstupy	Obsah učiva	TO PT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ žáci na příkladech ukáží druhy statků v ekonomice a porovnají jejich význam pro uspokojování potřeb ▪ uvedou základní role peněz, vyhledají informace o české koruně (mince, bankovky) na webových stránkách ČNB, které následně zpracují v digitálním formátu ▪ objasní vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení na příkladech, uvedou příklady použití debetní a kreditní a platební karty, vysvětlí jejich omezení ▪ objasní pojem racionální hospodaření s penězi a tento princip uplatňují v praxi ▪ vyloží podstatu fungování trhu na příkladu chování kupujících a prodávajících, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz, s využitím internetu znají aktuální míru inflace 	<p>Ekonomie</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Dělna práce, statky ▪ Potřeby ▪ Peníze ▪ Cena a trh ▪ Poptávka a nabídka 	<p>OSV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Seberegulace a sebeorganizace, ▪ Kooperace a kompetice ▪ Řešení problémů a rozhodovací dovednosti ▪ Hodnoty, postoje, praktická etika <p>VDO:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Občan, občanská společnost a stát <p>GRV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Důstojná práce a udržitelný ekonomický rozvoj ▪ Chudoba a nerovnost ve světě ▪ Odpovědná výroba a spotřeba

Očekávané výstupy	Obsah učiva	TO PT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ žáci objasní potřebu pravidel pro fungování každé společnosti, chápou rozdíl mezi etickými a právními normami ▪ rozlišují typy právních předpisů podle jejich právní síly; vyhledají nejdůležitější právní předpisy s využitím internetu a dle možností zpracují jejich přehled ve vhodném digitálním formátu ▪ rozlišují pojmy fyzická a právnická osoba, právní osobnost a svéprávnost, uplatní tyto pojmy na sebe 	<p>Právo</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Normy ve společnosti ▪ Systém práva ▪ Právní předpisy ▪ Právní vztahy ▪ Ústavní zákony 	<p>OSV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Mezilidské vztahy ▪ Řešení problémů a rozhodovací dovednosti ▪ Hodnoty, postoje, praktická etika <p>VDO:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Občan, občanská společnost a stát ▪ Principy demokracie jako formy vlády a způsobu <p>GRV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Omezování lidských práv ▪ Práva menšin ▪ Rovnost pohlaví
<ul style="list-style-type: none"> ▪ žáci objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání ▪ rozlišují a porovnávají úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí ▪ vysvětlí postup vytváření zákonů ▪ objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů ▪ orientují se v hlavních politických organizacích v České republice na základě práce s webovými stránkami Poslanecké sněmovny PČR, Senátu PČR a Vlády ČR, jejich přehled zpracují v digitálním formátu 	<p>Politika</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Státní symboly ▪ Moc zákonodárná a legislativní proces ▪ Moc výkonná ▪ Moc soudní ▪ Listina základních práv a svobod ▪ Politika ▪ Evropská unie a právo 	<p>OSV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Mezilidské vztahy <p>VDO:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Občanská společnost a škola ▪ Občan, občanská společnost a stát ▪ Formy participace občanů v politickém životě ▪ Principy demokracie jako formy vlády a způsobu <p>VMEG:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Evropa a svět nás zajímá ▪ Objevujeme Evropu a svět ▪ Jsme Evropané <p>MUV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kulturní diference ▪ Lidské vztahy ▪ Princip sociálního smíru a solidarity <p>MEV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

<ul style="list-style-type: none"> ▪ posoudí význam ochrany lidských práv a svobod ▪ popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování ▪ diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání 		<p>GRV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Aktéři mezinárodní humanitární pomoci a rozvojové spolupráce
--	--	--

Očekávané výstupy	Obsah učiva	TO PT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ žáci uvedou příklady orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu, vyjmenují základní práva a povinnosti občana obce, kraje a ČR a odvozují z nich patřičné chování ▪ vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvedou příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů ▪ objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů ▪ vyhledají webové stránky Městského úřadu Uničov, objasní systém místní správy a samosprávy a uvedou informace o postupu získání občanského průkazu ▪ vyhledají českou verzi stránek EU s využitím internetu a charakterizují základy organizační struktury EU ▪ popíší vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování ▪ vysvětlí význam žakovských parlamentů ve školách, využívají jejich existence ve své škole ke spolupráci 	<p>Občanství</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Obec, správa a řízení obce ▪ Obecní orgány a jejich fungování ▪ Státní občanství, občanský průkaz, prokazování totožnosti ▪ Evropská unie ▪ Politická participace ▪ Žakovské parlamenty 	<p>OSV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Mezilidské vztahy ▪ Komunikace ▪ Kooperace a kompetice ▪ Řešení problémů a rozhodovací dovednosti ▪ Hodnoty, postoje, praktická etika <p>VDO:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Občan, občanská společnost a škola ▪ Občan, občanská společnost a stát ▪ Formy participace občanů v politickém životě ▪ Principy demokracie jako formy vlády a způsobu <p>VMEG:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Objevujeme Evropu a svět ▪ Jsme Evropané <p>MUV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kulturní diference ▪ Lidské vztahy ▪ Etnický původ ▪ Multikulturalita ▪ Princip sociálního smíru a solidarity <p>MEV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení <p>GRV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Migrace ve světě ▪ Mezinárodní instituce a jejich role v rozvoji světa ▪ Udržitelná města a obce

Očekávané výstupy	Obsah učiva	TO PT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ žáci přiměřeně uplatňují svá práva včetně práv spotřebitele a respektují práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod ▪ objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví ▪ uvedou příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci ▪ rozlišují a porovnávají různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvedou příklady 	<p>Občan a právo</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Odvětví práva v české republice ▪ Občanské právo ▪ Vlastnictví a ochrana majetku ▪ Uzavírání smluv ▪ Povinnost k náhradě škody 	<p>OSV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Seberegulace a sebeorganizace ▪ Mezilidské vztahy ▪ Komunikace ▪ Kooperace a kompetice ▪ Řešení problémů a rozhodovací dovednosti ▪ Hodnoty, postoje, praktická etika <p>VDO:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Občan, občanská společnost a stát ▪ Principy demokracie jako formy vlády a způsobu <p>MUV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Lidské vztahy <p>GRV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Základní lidská práva, práva menšin
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dodržují právní ustanovení, která se na ně vztahují, a uvědomují si rizika jejich porušování ▪ rozlišují a porovnávají úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvedou příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů ▪ rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvedou jejich příklady na základě práce s internetem 	<p>Právní ochrana</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Orgány právní ochrany ▪ Správní řízení ▪ Přestupky ▪ Trestní právo ▪ Občanské soudní řízení 	<p>OSV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Seberegulace a sebeorganizace ▪ Mezilidské vztahy ▪ Komunikace ▪ Kooperace a kompetice ▪ Řešení problémů a rozhodovací dovednosti ▪ Hodnoty, postoje, praktická etika <p>VDO:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Občan, občanská společnost a stát ▪ Principy demokracie jako formy vlády a způsobu <p>MUV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Lidské vztahy

Očekávané výstupy	Obsah učiva	TO PT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ žáci vysvětlí na příkladech význam vzdělání pro život, posoudí své schopnosti a dovednosti, zvolí typ vzdělání pro svůj budoucí pracovní život a s využitím internetu se pokusí najít nabídku zaměstnání na míru ▪ uvedou způsoby a postupy hledání pracovního místa, sestaví si strukturovaný životopis ve vhodném digitálním formátu ▪ objasní význam právní úpravy důležitých vztahů v rámci pracovního poměru 	<p>Povolání a pracovní právo</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Volba povolání ▪ Pracovní právo 	<p>OSV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozvoj schopností ▪ Sebepoznání a sebepojetí ▪ Seberegulace a sebeorganizace ▪ Psychohygiena ▪ Kreativita ▪ Poznávání lidí ▪ Mezilidské vztahy ▪ Komunikace ▪ Kooperace a kompetice ▪ Řešení problémů a rozhodovací dovednosti ▪ Hodnoty, postoje, praktická etika <p>VDO:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Občan, občanská společnost a stát <p>GRV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Rovné příležitosti ▪ Důstojná práce ▪ Kvalitní vzdělání

Očekávané výstupy	Obsah učiva	TO PT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ žáci objasní principy hospodářské politiky státu a vztah českého hospodářství k EU ▪ porovnávají životní úroveň lidí, odvozují její důsledky a vytváří si tolerantní postoj k nerovnosti ▪ uvědomují si význam sociální péče o potřebné občany ▪ na příkladech ukáží vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvedou příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení ▪ vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku, uvedou nejčastější druhy pojištění a navrhnou, kdy je využít ▪ uvedou a porovnají nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu ▪ na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, popíší vliv inflace na hodnotu peněz ▪ rozlišují, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvedou příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu, s využitím 	<p>Hospodaření</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Stát a národní hospodářství ▪ Ekonomika státu, zásahy státu do ekonomiky ▪ Fungování trhu ▪ Státní rozpočet ▪ Sociální politika státu ▪ Zdravotní a sociální pojištění ▪ Banky a bankovníctví ▪ Rodinný rozpočet 	<p>VDO:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Občan, občanská společnost a stát <p>VMEG:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Jsme Evropané <p>MUV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kulturní diference ▪ Lidské vztahy ▪ Etnický původ ▪ Multikulturalita ▪ Princip sociálního smíru a solidarity <p>EV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ekosystémy ▪ Základní podmínky života ▪ Lidské aktivity a problémy životního prostředí <p>MEV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení <p>GRV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Odstranění chudoby a snížení nerovnosti ve světě ▪ Odstranění hladu a zajištění potravinové bezpečnosti ▪ Průmysl, inovace a infrastruktura ▪ Udržitelný ekonomický rozvoj

<p>internetu vyhledají státní rozpočet odsouhlasený na aktuální kalendářní rok</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti ve vhodném digitálním formátu - uvedou hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zvaží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti 		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ žáci objasní význam právní úpravy vztahů v manželství a vztahů mezi rodiči a dětmi 	<p>Rodina a zákony</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Rodinné právo - manželství, rodiče a děti 	<p>OSV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Sebepoznání a sebepojetí ▪ Komunikace ▪ Kooperace a kompetice ▪ Hodnoty, postoje, praktická etika <p>VDO:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Občan, občanská společnost a stát

Očekávané výstupy	Obsah učiva	TO PT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ žáci uvedou některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíší jejich hlavní příčiny i možné důsledky, tyto globální problémy zpracují ve vhodném digitálním formátu ▪ objasní souvislost globálních a lokálních problémů, jednají na základě principu „<i>Mysli globálně, jednej lokálně.</i>“ 	<p>Globální svět</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Vybrané globální problémy 	<p>OSV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Sebepoznání a sebepojetí ▪ Hodnoty, postoje, praktická etika <p>VDO:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Občan, občanská společnost a stát ▪ Formy participace občanů v politickém životě <p>VMEG:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Evropa a svět nás zajímá ▪ Objevujeme Evropu a svět ▪ Jsme Evropané <p>MUV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kulturní diference ▪ Lidské vztahy ▪ Etnický původ ▪ Multikulturalita ▪ Princip sociálního smíru a solidarity <p>EV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Základní podmínky života ▪ Lidské aktivity a problémy životního prostředí ▪ Vztah člověka k prostředí <p>MEV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení <p>GRV:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Migrace ve světě ▪ Odstranění chudoby ▪ Odstranění hladu ▪ Klimatická opatření a udržitelné využívání zdrojů, energií